

[Brøndlund Nielsen]

tvivl om hele vores amtsstruktur, og det er unægtelig et helt nyt standpunkt, så vidt jeg har forstået.

Hr. Wissing talte om, at man fra fremskridtspartiet ikke kunne give tilslutning. Det står jeg også helt uforstående over for. Jeg troede, man fra fremskridtspartiet netop gik ind for øget indflydelse så nær ved borgerne som muligt, og da forslaget ikke kræver flere ansættelser i amterne og man vel må gå ud fra, at der vil være administrative opgaver, som vil blive lettet i centraladministrationen, ja, så forstår jeg ikke ud fra fremskridtspartiets overordnede synspunkter, at man ikke kan gå ind for dette forslag.

Lige så forundret blev jeg over at høre hr. Grove tale om, at der forestod så store reformer af det 10.-12. skoleår, at tiden ikke var til at overføre disse gymnasier. Reformerte hr. Grove i hvert fald der skulle til. Jeg ved ikke, hvad det er for tanker, det konservative folkeparti her gør sig.

Jeg vil understrege igen, at jeg synes, det må være det eneste logiske, at man viderefører kommunalreformen. På dette område er den jo også påbegyndt, derved at de kommunale gymnasier er overført til amterne. Det er også ganske rigtigt, som hr. Thomas Have var inde på, at vi har fået dokumentationer for, at det direkte kan blive billigere at have disse gymnasier hos amterne. Jeg har også mærket mig udtalelser fra bl. a. formanden for kulturudvalget i Fyns amt – der mig bekendt også er partifælle til ministeren og hr. Camre. Han har den samme opfattelse som hr. Thomas Have.

Jeg synes altså, det er meget uheldigt, efter at vi har søgt i enighed at gennemføre en kommunalreform, at man så lige pludselig bremses op på dette specielle område, og jeg håber, at også regeringen efterhånden vil ombestemme sig og forstå, at vi her må have en klarere og enklere retningslinje og have koncentreret den opgave at sørge for de 16-19-åriges uddannelse i den amtslige regie.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v. [af Freddy Madsen (DKP) m. fl.]
(Lovforslag nr. L 70. Fremsat 25/10 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Det af kommunisterne fremsatte lovforslag indeholder forslag til en række ændringer i skolestyrelseslovens bestemmelser om kommissioner og nævn samt herudover forslag om oprettelse af forældreråd og elevråd ved alle folkeskoler samt fællesforældreråd og fælleselevråd i kommuner med flere skoler.

Lovforslaget vedrører således i hovedsagen de samme bestemmelser i loven som det lovforslag, jeg på regeringens vegne fremsatte her i tinget den 5. oktober 1977. Ved behandlingen af dette forslag bebudede hr. Freddy Madsen, at et forslag som det foreliggende ville fremkomme. Regeringens lovforslag var til første behandling den 12. oktober og henvises derefter til folketingets undervisningsudvalg, hvor det for tiden er til nærmere gennemgang og drøftelse.

Da det af mig fremsatte lovforslag giver udtryk for regeringens opfattelse, mener jeg ikke, at jeg ved denne lejlighed bør kommentere det kommunistiske lovforslag, men jeg skal nøjes med at foreslå, at forslaget henvises til behandling i undervisningsudvalget sammen med det af mig fremsatte forslag.

Helle Degn (S):

Jeg skal ganske kort på socialdemokratiets vegne gøre rede for vores stilling til dette lovforslag. Forslaget adskiller sig fra regeringens derved, at man f. eks. ved sammensæt-

[Helle Degn]

ningen af skolenævnene foreslår en ligelig repræsentation af lærere, forældre og elever, idet alle disse repræsentanter skal have stemmeret. Dette forslag synes noget inkonsekvent, idet man senere hen i bemærkningerne til lovforslaget gør opmærksom på, at eleverne naturligvis ikke skal være økonomisk ansvarlige i forbindelse med den stemmeret, man vil tillægge dem.

Socialdemokraterne kan ikke være uenige med forslagsstillerne i, at der over for eleverne ligger en væsentlig pædagogisk opgave i at medinddrage dem i beslutningsprocessen omkring den enkelte skoles forhold – en opgave som forældre og lærere på den enkelte skole i høj grad må være ansvarlige for. Denne daglige pædagogiske indsats finder også vi særdeles vigtig. Vi er blot af den opfattelse, at denne opdragelse til demokrati bør foregå i hverdagen, i den enkelte klasse, i klassens time, og at dette bør kanaliseres via elevråd til skolenævnet.

Forskellen på dette forslag og vort forslag ligger deri, at vi mener, at skolenævnet først og fremmest bør have en tilsynsførende funktion. Samarbejdsfunktionen ønsker vi også prioriteret meget højt, hvorfor vi støtter oprettelsen af et samarbejdsudvalg ved hver enkelt folkeskole. I samarbejdsudvalget kan elever og lærere og teknisk/administrativ personale tilrettelægge samarbejdet omkring dagligdagen i skolen.

Med hensyn til skolekommissionen indeholder forslaget også her i højere grad en samarbejdsfunktion og langt mindre en tilsynsførende funktion. Således fremgår det, at kommunalbestyrelsen kun har én repræsentant i skolekommissionen, i form af at formanden for det kulturelle udvalg skal sidde i skolekommissionen. Også på dette punkt finder vi at forslaget er inkonsekvent, derved at forældre, lærere og elever skal føre tilsyn med sig selv.

Forslaget rummer også oprettelse af fællesforældreråd og fælleselevråd og af elevråd på alle skoler. Vi har sympati for denne tanke og kan ikke se, hvad der skulle være til hinder for, at dette praktiseres allerede under den nugældende ordning.

Afslutningsvis skal jeg bemærke, at ud over at forslaget principielt adskiller sig fra regeringens fremsatte lovforslag, er det skuffende for os at konstatere, at forslagsstillerne

åbenbart ikke kan se, at det er rigtigt at udvide kredsen af valg- og stemmeberettigede forældre til også at omfatte de mange forældre, som har valgt at leve i et papirløst samlevsforhold. Dette kan vi kun beklage – eller håbe på, at det beror på en misforståelse.

Socialdemokratiet kan ikke anbefale dette lovforslag, da det principielt adskiller sig fra regeringens fremsatte lovforslag. Men vi vil naturligvis i udvalgsarbejdet lade det indgå i overvejelserne og behandlingen af det af regeringen fremsatte lovforslag.

Poulsgaard (FP):

Det er et digert værk, vi er blevet præsenteret for her, idet der foreslås ændringer i en masse paragraffer, og det kan da være interessant læsning. Jeg forstår så udmærket godt, at der kommer et sådant forslag fra kommunisterne. Nu har man jo set, hvad tilsvarende regler har medført på Roskilde universitetscenter, hvor man fuldstændig har saboteret undervisningen. Da det jo er kommunisternes erklærede mål, at samfundet skal undergraves indefra, er det da et vigtigt skridt i den retning også at få sådanne regler overført på folkeskolen.

Det er i hvert fald ikke de tanker, vi har gjort os om en skolestyrelsesreform. Jeg tror, det er bekendt, hvordan vi ønsker skolen. Jeg er lige ved at sige, at her er vi enige med centrum-demokraterne i, at skolen er hverken forældrenes eller elevernes, men skolen er simpelt hen samfundets. Vi vil i hvert fald ikke være med til at forringe undervisningen, den er ringe nok i forvejen. Hvis den ulykke skulle ske, at dette forslag blev vedtaget, så var der mange andre steder end Roskilde universitetscenter, vi kunne få lov at diskutere herinde.

På en pæn og høflig måde vil jeg afvise forslaget, men selvfølgelig vil vi gerne se på det i udvalget.

Brøndlund Nielsen (V):

Vi beskæftiger os her med kommunisternes forslag til ændring af skolestyrelsesloven, og hr. Poulsgaard omtaler, at det er meget langt. Nu kan en ting også være så kort, at man ikke når at blive opmærksom på den. Det har jeg et eksempel på, idet jeg under den forrige sag på dagsordenen ikke fik takket hr. Alfred Hansen fra retsforbundet for

[Brøndlund Nielsen]

den tilslutning, han gav til vort forslag. Det vil jeg hermed gerne gøre.

Vedrørende den foreliggende sag må jeg sige, at vi jo beskæftiger os med en reform af skolestyrelsesloven i undervisningsudvalget, ja, vi er endda ganske langt fremme i vores drøftelser på baggrund af et forslag, ministeren har fremsat. Det skal selvfølgelig ikke forhindre, at Danmarks kommunistiske parti fremsætter et forslag her i salen, selv om det forsinker de udvalgsmøder, hvor vi drøfter skolestyrelsesloven i undervisningsudvalget. Men det gør, at jeg ikke synes, der netop nu er så megen grund til at gå ind i detaljerne.

Jeg vil godt sige, at såfremt det ligger i forslaget, at der skal være øget forældreindflydelse omkring den enkelte skole, så er det noget, som altid kan få venstres støtte. Men jeg vil godt understrege over for de tanker, man fra kommunistisk side gør sig om den fremtidige skolestyrelse, at man må ikke ganske tabe det sigte, at den offentlige, kommunale skole er offentlig og kommunal og derfor også må være underkastet et styre af de ansvarlige kommunalpolitiske myndigheder.

Jeg vil også sige om tankerne om elevindflydelse, at man her ikke må gå så langt med hensyn til at skabe medindflydelse og miljø på skolen og trivsel, at man fortaber skolens formål, der jo må være at lære eleverne nogle ting.

Jeg kan altså ikke tilsige venstres tilslutning til forslaget, men betragter det som et led i de overvejelser, vi gør os i undervisningsudvalget, om revision af skolestyrelsesloven.

Helge Møller (KF):

I bemærkningerne til lovforslaget fremhæves flere gange som et hovedprincip i forslaget, at nævn og kommissioner ændres til repræsentativt sammensatte forsamlinger, hvor alle skolens interessegrupper har indflydelse og stemmeret. Det vil på almindelig dansk sige, at man vil have en styrelseslov for skolevæsenet, der minder meget om universiteternes styrelseslov – en lov, der har medført en klar forringelse på adskillige studieområder, ligesom den på et stort antal fakulteter har gjort undervisningsbetingelserne næsten uudholdelige for såvel lærere som elever, der ikke er overbeviste marxister. Denne grundholdning, at alle, der på en eller anden måde

arbejder på eller har tilknytning til en skole, også skal have indflydelse og stemmeret, er ganske og aldeles imod det konservative folkepartis ønsker.

Med de ideer og principper, der for forslagsstillerne ligger bag dette forslag, kan det sikkert ikke vare længe, før der i dette ting fremsættes et lovforslag, hvor det i bemærkningerne udtrykkes, at hovedideen med forslaget er følgende: »Folketingets hidtil suveræne sammensætning af præsidium, faste udvalg og særlige udvalg ændres til en repræsentativ sammensætning, en sammensætning, hvor alle tingets interessegrupper har indflydelse og stemmeret.« Det skal nok blive hensigtsmæssigt.

Jeg vil vende mig til et par af de vigtigste paragraffer i lovforslaget. § 1 siger bl. a., at kommunalbestyrelsen træffer bestemmelse om alle forhold vedrørende kommunens skolevæsen, der ikke er henlagt til andre myndigheder.

I § 9 siges det, at der i hver kommune oprettes en skolekommission, der varetager tilsynet med kommunens skolevæsen. Skolekommissionen er altså at betragte som kommunalbestyrelsens nærmeste hjælper i styrelsesspørgsmål. Indtil i dag har det været sådan ifølge gældende lov og også ifølge lovforslag nr. L 6 fremsat af undervisningsministeren, at kommunalbestyrelsen har et flertal i skolekommissionen, og det er en tankegang, som det konservative folkeparti helt kan tilslutte sig. Derimod skal der i henhold til det lovforslag, der behandles i dag, for dette helt centrale område være 1 repræsentant i skolekommissionen ud af de 17 medlemmer, der er, og det finder vi uantageligt. Det er en repræsentation for kommunalbestyrelsen på 6 pct., og det er den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for kommunens skolevæsen. Det er urimeligt. Det må være sådan, at de, der har ansvaret, også må have midler og frihed til at udøve dette ansvar.

Jeg vil herefter vende mig til et andet principielt spørgsmål, nemlig elevmedbestemmesretten. Det foreliggende forslag går ind for denne ret, idet eleverne i skolekommissionen har knap 25 pct. repræsentation, dvs. 4 gange så meget som kommunalbestyrelsen, og i skolenævnene har de nøjagtig 25 pct. repræsentation; det er igen 4 gange så meget som kommunalbestyrelsen.

[Helge Møller]

Mit parti er imod denne elevstemmeret, og jeg vil gerne begrunde hvorfor. En paragraf i den gældende folkeskolelov siger, at folkeskolen forbereder eleverne til medleven og medbestemmelse i et demokratisk samfund og til medansvar for løsningen af fælles opgaver. Det afgørende ord i denne lov er at »forberede«. Mit parti finder, at ændringer i skolestyrelsesloven må indebære en styrkelse af forældrenes stilling, og da navnlig i skolenævne. Forældrene skal have denne øgede indflydelse, fordi de har forældremyndigheden over børnene i folkeskolen. Disse børn, altså folkeskolens elever, er ikke myndige og kan derfor ikke pålægges myndige borgeres ansvar. I såvel gældende lov som i det lovforslag, der behandles i dag, beskrives skolekommissionens og skolenævnens opgaver som »at føre tilsyn med kommunernes skolevæsen«. Det er for mig og det konservative folkeparti ganske indlysende, at eleverne ikke kan være deres egen og deres læreres tilsynsmyndighed, men de kan, som der står i folkeskoleloven, forberedes på denne opgave, en forberedelse, der bør finde udtryk i, at eleverne via deres elevråd kan vælge repræsentanter, der uden stemmeret kan deltage i skolenævn og i skolekommissionsmøder.

Mimi Jakobsen (CD):

Centrum-demokraterne er på stort set alle punkter uenige med kommunisterne i spørgsmålet om styrelsesloven. Centrumdemokraterne ønsker ikke decentralisering af beslutningerne om de overordnede retningslinjer for skolen, således som forslaget åbner mulighed for. Vi ønsker ikke at gå videre i retning af den såkaldte demokratisering, måske tværtimod. Vi ønsker skolelederens stilling styrket i forhold til i dag, hvilket er det stik modsatte af forslagens tanker. Og vi finder, at man i virkeligheden kan komme til at undergrave demokratiet ved, at man bilder folk ind, at de kan og skal være med til at træffe bestemmelse om alting.

Jeg tror, at man i stedet skal sætte grænserne for medbestemmelsen dér, hvor den reelle mulighed for stillingtagen hører op. Man sparer derved parterne for nederlag, frustrationer, som de uvilkårlig må løbe ind i, fordi de ikke deltager på lige vilkår og meget let vil blive løbet over ende. Dette skaber efter min mening en formodentlig utilsigtet

negativ holdning til det demokratiske system, i bedste fald en ligegyldighed over for systemet, fordi man gang på gang må deltage i møder, hvor man i virkeligheden føler at det var 2-3 mennesker, der traf beslutningerne — man havde ikke rigtig noget at skulle have sagt.

Vi ønsker fra CDs side ikke at medvirke til at fremme dette lovforslag. Som sagt er vi på samtlige punkter tilbøjelige til at gå i den direkte modsatte retning.

Ebba Strange (SF):

I modsætning til centrum-demokraterne ønsker vi fra socialistisk folkepartis side en øget demokratisering af skolerne. Derfor er der ting i kommunisternes forslag, som vi gerne vil drøfte. Men jeg vil først omtale noget af det, fru Mimi Jakobsen sagde. Fru Mimi Jakobsen sagde, at fordi man fra CDs side ikke ønskede en øget demokratisering, ønskede man skoleinspektørernes stilling styrket. Det gør vi ikke i socialistisk folkeparti. Vi ønsker, at det i højere grad er forældre, elever og lærere, der skal bestemme over skolen og skal være skolens egentlige ledelse. Derfor vender vi os imod, at man fra kommunisternes side har foreslået, at foruden at lærerne skal have lige så mange repræsentanter i de foreslåede skolenævn, nemlig 3, som forældrene og eleverne, skal også skoleinspektøren være medlem af skolenævnet. Det går vi ikke ind for i socialistisk folkeparti. Vi mener, at skoleinspektøren naturligvis kan have adgang til nævnmøderne, men det må være som en slags sekretær el. lign. Ellers vil magten i alt for høj grad stadig væk komme til at ligge hos skoleinspektøren og lærerne, hvis man gennemfører kommunisternes forslag på det område.

Derimod er vi enige med kommunisterne i, at både lærere og elever bør have stemmeret i skolenævne, og at det bør sikres, at der er elevråd ved alle skoler.

Vi mener også, at demokratiet skal bygges op omkring den enkelte skole, og i modsætning til det konservative folkepartis ordfører tror vi også, at eleverne kan lære noget om demokratisk styring ved at deltage med valget i skolens ledelse.

Kommunisterne peger i bemærkningerne til deres lovforslag selv på problemet omkring det at være tilsynsmyndighed og det at

[Ebba Strange]

være ledelse, men de løser heller ikke problemet med dette forslag. Vi har stadig væk tilsynsproblemet stående, fordi det kommunistiske forslag også opererer med, at skolenævnet er en tilsynsmyndighed.

Jeg vil godt drøfte videre i uddannelsesudvalget, om tilsynsmyndigheden ikke burde ligge i kommissionen, sådan at der kun blev ledelsesopgaver tilbage til nævnet.

Hvad angår spørgsmålet om elevernes medindflydelse, undrer det også mig lidt, at man for det første siger, at den skal være der, men så begrænser den igen, for så får vi at vide, at elever under 18 år ikke må overvære drøftelser, der vedrører enkeltsager, og ikke kan være økonomisk ansvarlige. Man begynder med at give dem medindflydelse og medansvar, men så hiver man i land igen på nogle områder. Det synes jeg er inkonsekvent, og jeg forstår det ikke rigtig, men det kan vi også drøfte nærmere i udvalget.

Der er også noget andet, jeg ikke forstår – det var fru Helle Degn lidt inde på – hvorfor det kun er plejeførelde, der er plejeførelde ifølge bistandsloven, der kan få valget i forældrenes sted. Altså, hvorfor er det ikke f. eks. papirløse fædre, som fru Helle Degn nævnte? Jeg mener, det bør være de mennesker, der er i forældrenes sted; til gengæld ville jeg nok foretrække, at forældremyndighedsindehaveren gav sin tilladelse til det.

Så vil jeg gerne lige knytte en bemærkning til det, hr. Poulsaard sagde om, at skolen ikke er forældrenes, men samfundets. Det er jo det samme, som centrum-demokraterne kører land og rige rundt med i øjeblikket. Jeg ved ikke rigtig, om fremskridtspartiet har skiftet indstilling til dette spørgsmål; jeg har tidligere drøftet skoleforhold med andre medlemmer af fremskridtspartiet, som har givet udtryk for det modsatte, altså at skolen var forældrenes.

Jeg mener, at skolen først og fremmest er de menneskers, som bruger den, og det vil sige børnenes, forældrenes og lærernes. Derudover er det en kommunal skole, og derfor må det naturligvis være kommunalbestyrelsen og skolekommissionen, der har den egentlige tilsynsmyndighed.

I spørgsmålet om åremålsansættelse af skolens leder er vi enige med kommunisterne. Vi mener, det er en demokratiserende vej at lade lederen på en skole være åremålsan-

sat, sådan som vi kender det fra andre uddannelsesinstitutioner.

Vi finder endvidere, at der i de enkelte kommuner bør oprettes fælles elevråd, som kan vælge til skolekommissionerne, og at der også bør være forældreråd på de enkelte skoler.

Der er altså ting i principperne, som vi er enige i. Jeg skal ikke gå i detaljer med sammensætningen af nævn – jeg har nævnt vore principper med hensyn til det – og det samme gælder skolekommissionen. Der mener jeg altså også, at det folkevalgte organ ligesom er for svagt repræsenteret i kommunisternes forslag til skolekommission. Jeg mener heller ikke, at skoledirektøren skal have fast sæde og stemmeret i skolekommissionen, på samme måde som jeg ikke mener, skoleinspektøren skal have det i nævnene. Der er mange detaljer i lovforslaget, som vi er parat til at drøfte videre i udvalget. Vi mener, der er skridt i den rigtige retning i forslaget.

Svend Haugaard (RV):

Det havde nok været praktisk, om forslagsstillerne havde haft deres forslag så tidligt fremme, at det kunne have været drøftet sammen med ministerens forslag, men man skulle vel se ministerens først for at kunne rette lidt i sit eget og derefter komme med det. Vi har jo ministerens forslag til behandling i øjeblikket i undervisningsudvalget, og her er skolenævnenes beføjelser, placering og stemmeret udformet på en sådan måde, at vi fra det radikale venstres side kan tilslutte os det, og i hvert tilfælde ønsker vi ikke mindre forældreindflydelse, end der gives mulighed for i regeringens forslag, hellere det modsatte.

Det er jo sådan, at skolenævnets opgaver også efter forslagsstillerens forslag består i tilsyn, indstillinger om økonomiske forhold, ansættelsessager o. lign., og det vil være ganske urimelige opgaver at pålægge eleverne og også en urimelig belastning for eleverne, som ikke har mulighed for at tage stilling til disse spørgsmål. Det tyder på, at kommunisterne har forvekslet skolenævnbeslutninger med de beslutninger, der skal træffes i klassens time.

Der stemmes meget sjældent i skolenævn, og jeg mener, at det skal være sådan: man skal tale sig til rette om tingene, og denne

[Svend Haugaard]

samtale har eleverne jo nu fået mulighed for at være med i og på den måde gøre deres indflydelse gældende, og det er i orden, men det vil være forkert at ændre ved stemmeretten.

Der er i øvrigt også ting, som lærerne er inhabile over for: ansættelsessager o. lign., hvor de altså heller ikke skal have stemmeret.

Elevråd er vi med på, men det kan jo klareres efter ministerens forslag, så det er der ikke nogen som helst grund til at ændre. Vi mener, at hele forslaget, som det foreligger her, er overflødigt; der er for meget parade i det, og vi vil ikke være med til at fremme noget af det.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti kan ikke medvirke til det foreliggende lovforslag, vi har jo desuden også et forslag til behandling i undervisningsudvalget, som vi er meget langt fremme med, men selvfølgelig vil det være muligt i forbindelse hermed nærmere at drøfte de enkelte ting i kommunisternes forslag for at se, om der skulle være noget, som man måske kunne gå nærmere ind på.

Da der er kommet forskellige opfattelser frem om, hvis skolen er, vil jeg gerne lige præcisere, at kristeligt folkeparti går meget stærkt ind for, at det skal være forældrenes skole. Der er ikke skolepligt, men undervisningspligt i dette land, og forældrene kan selv vælge, om de vil sende deres børn derhen. Derfor må de have stor indflydelse på skolen, men selvfølgelig må kommunalbestyrelsen også have det, da den har ansvaret for pengene.

Så er der det med elevernes medbestemelsesret. Jeg mener, at eleverne skal repræsenteres, men ikke kan have stemmeret. Man kan ikke gøre dem økonomisk ansvarlige, når de er under 18 år, så jeg synes ikke, der kan være noget at diskutere dér.

Alfred Hansen (DR):

Det er jo et ret grundigt forslag til revision af skolernes styrelseslov, der her er udarbejdet af kommunisterne. De er ikke sprunget over, hvor gærdet er lavest, men har virkelig forsøgt at sætte sig ind i den gældende lov og at udarbejde konstruktive forslag til ændringer af den.

Men når jeg har omtalt forslaget rosende på denne måde, er der nok heller ikke ret mange flere roser til kommunisterne for forslaget.

Jeg vil gerne henvise til lovforslagets nr. 8 om den foreslåede affattelse af § 9, hvor man i punkt 4 siger:

»2 medlemmer udpeget af de lokale faglige organisationer for det teknisk-administrative personale« osv.

Jeg synes nok, at hvis der var nogen, der skulle udpege dem, skulle det være de ansatte selv og ikke deres organisationer. Jeg er ikke interesseret i, at man får udpeget en eller anden pamper, som skal sidde og varetage de personers synspunkter og interesser, som rettelig burde varetages og tilgodeses af dem, der er ansat på og ved skolerne.

Man kan da være vældig enig med kommunisterne i, at medarbejderne på en arbejdsplads også skal have indflydelse på arbejdspladsen og dens forhold, men det mener jeg i og for sig også man har med den gældende styrelseslov og med det udmærkede revisionsforslag, vi behandler i undervisningsudvalget i øjeblikket, hvor man netop giver både lærerne og eleverne repræsentationsret. Det, der adskiller på dette område, er, at kommunisterne ønsker en stærkere repræsentation af lærerne og af eleverne, og at man ønsker at give de pågældende instanser stemmeret. Jeg synes, det er værd at bemærke, at det ikke er sikkert, at ens indflydelse er stærkere, fordi man kan stemme. Det er nu engang sådan, at hvis man bare har mulighed for at udtale sig og de argumenter, man fremfører for sine synspunkter, er tilstrækkelig stærke og tilstrækkelig underbyggede, er det muligt, og jeg tror virkelig, det er realistisk at tro, at de også vil have indflydelse på den beslutning, som i øjeblikket ligger hos politikerne eller hos de forældre, som efter vores mening rettelig bør være stærkt repræsenteret i skolenævnet. Jeg vil også henvise til bemærkningerne til lovforslaget, hvor det til nr. 11 bl. a. hedder:

... »medens forhandlinger, der forudsætter inddragning af navngivne personers private forhold, kan ske uden elevernes tilstedeværelse«.

Jeg er helt enig med forslagsstillerne i det synspunkt, at vi naturligvis ikke kan have eleverne til at sidde og beslutte og bestemme over personer, hvis problemer bliver drøftet,

[Alfred Hansen]

det kan være lærere, det kan være elever. Men så synes jeg på den anden side, det virker underligt, at de nok fra forslagsstillernes side er tiltænkt en vis indflydelse, men på visse områder altså ikke skal have indflydelse. Denne dobbeltmoral eller dobbeltholdning er jo i og for sig underlig, men jeg er dog glad for, at man ikke på noget tidspunkt har tænkt sig, at eleverne skal være med til at stemme om, hvorvidt en lærer skal afskediges eller en elev bortvises fra skolen, altså at man ikke vil pålægge eleverne opgaver, som de nok har meget ringe mulighed for at dømme i. Jeg tror, vi skal passe meget på midt i vores iver for at demokratisere, at vi ikke pålægger elever og andre – også voksne – opgaver, som de ikke har de nødvendige forudsætninger for at kunne klare. Men jeg vil samtidig gerne være med til fremover at værne deres ret til at udtale sig, og hvad det angår, er jeg fuldt tilfreds med det forslag, vi arbejder med i undervisningsudvalget i øjeblikket.

Men jeg glæder mig da til at diskutere dette forslag, og det kan endda være, at der af de bedste elementer – for der er også gode ting i forslaget, navnlig intentionerne – måske kan pilles lidt ud, som kan proppes ind i det forslag, vi allerede arbejder med. Jeg glæder mig til udvalgsbehandlingen, men et fuldtonet ja til forslaget er det i hvert fald ikke fra retsforbundets side.

Litha Christiansen (VS):

Når nu DKP i lighed med undervisningsministeren fremsætter forslag til ny skolestyrelseslov, kunne det være hensigtsmæssigt at se lidt på, hvordan disse forslag kan være med til at drage udviklingen på skoleområdet i en mere progressiv retning, og derfor kan det være på sin plads at stoppe op og prøve at se på, hvordan den nuværende situation for skolenævnene er.

På en meget stor del af skolerne er der kun opstillet én liste til valget, og der afholdes i realiteten ikke valg. På andre skoler er der valg mellem flere lister, men kun en meget lille del af forældrene deltager i valget. Og hvem er det så, der deltager og får sæde i skolenævnene? Ja, det viser en undersøgelse fra Århus kommune, som gruppen akademiker/arbejder har foretaget, meget tydeligt. Af de forældre, der sidder i skole-

nævnene i Århus kommune, er kun 5 pct. arbejdere, selv om de udgør 33 pct. af befolkningen i Århus. Det vil sige en fantastisk overrepræsentation af selvstændige og funktionærer.

Netop dette forhold gør, at højrefløjen er kommet på mærkerne. Både centrumdemokraterne og fremskridtspartiet har kort kanonerne i stilling til det kommende skolenævnvalg. Nu skal de reaktionære kræfter styrkes, og vi vil sikkert fremover i endnu højere grad opleve, at skolenævnene kommer til at fungere som censurinstitutioner, hvor undervisningsmidler forbydes adgang til skolerne, ene og alene fordi de har forlagsbetegnelsen Demos eller Røde Hane.

Der må derfor arbejdes på, at de grupper, der i dag er underrepræsenteret, får større indflydelse på skolenævnene, men først og fremmest må disse grupper drages langt stærkere ind i diskussionerne om, hvordan skolen overhovedet skal se ud i dette samfund.

Hertil er dette forsøg på demokratisering af skolenævnene, som DKP har foreslået, kun en meget lille brik.

Freddy Madsen (DKP):

Jeg vil gerne takke for den beskedne tilslutning, som vores forslag har fået enten i sin helhed eller næsten i sin helhed eller til enkelte punkter i det. Men en speciel tak vil jeg gerne rette til fru Mimi Jakobsen, fordi hun så klart og stærkt sagde, at det på næsten alle områder afveg fra centrumdemokraternes skolepolitik: så forstår jeg, at vi er på god og rette vej.

Hr. Svend Haugaard sagde, at det er beklageligt, at dette forslag ikke bliver behandlet samtidig med ministerens. Den beklagelse deler vi også, men det er faktisk ikke vores skyld. Allerede før folketinget blev samlet her i oktober, afleverede vi vores forslag til teknisk bearbejdelse og trykning. Vi har rykket for det adskillige gange og bedt om, at det blev behandlet sammen med ministerens forslag, men det har ikke været muligt. Det er ikke vores skyld. Det havde været bedre, om vi havde taget hele debatten under ét.

Jeg har tidligere redegjort for, hvorfor vi valgte at fremsætte vores eget forslag. Det var, fordi vi mente, at det forslag, ministeren havde fremsat, var helt utilstrækkeligt, og det er jo også fremgået af debatten her i dag, at

[Freddy Madsen]

vi på afgørende områder er diametralt uenige i, hvad skolestyrelsesloven skal indeholde af de principper, der skal lægges til grund.

Udgangspunktet for dette forslag har været det behov for en revision af skolestyrelsesloven, der har trængt sig på, faktisk lige siden loven blev gennemført i 1970. Det blev nemlig meget hurtigt klart, at vel betød den dengang et fremskridt i demokratisk retning, men med sin stive organisationsform og med instanser, hvis indbyrdes relationer og kompetence var mere eller mindre uklart formuleret og genstand for vekslende fortolkninger, modsvarede loven på ingen måde det latente behov for en udvidelse af demokratiet.

Dette behov gjorde sig særlig stærkt gældende hos forældrene som et ønske om at få indsigt i deres børns skoleforhold, at få medindflydelse, og det er i den forløbne periode næret kraftigt af den voldsomme debat om den nye folkeskolelov, om de voldsomme nedskæringer og de voldsomme angreb, som man fra reaktionær side har rettet imod folkeskolen og dens lærere. Det er symptomatisk, at disse angreb for en stor del har kunnet gennemføres, netop fordi forældrene har været usikre, ikke følte, de fik nok at vide, ikke følte, at de havde indsigt nok i deres børns skolegang, samtidig med at alle gode kræfter har haft travlt med at fortælle dem, at hvad der end skete, var børnenes opdragelse og skolegang sandelig deres eget ansvar.

Behovet har også gjort sig gældende hos lærerne som et ønske om øget medindflydelse på deres arbejdsplads og hos eleverne, som har haft et udtalt ønske om at se den megen snak om opdragelse til demokrati omsat i konkret handling.

Derfor har vi på grundlag af det, som er kaldt det københavnske notat, og som vi da ikke er enige i til 100 pct., men hvis principper vi føler er de rigtige, nemlig at man skal have en opbygning, hvor der gives øget kompetence til skolenævnene, hvor der i skolenævnene skal være den tredeling af magten, som vi har peget på, nemlig med opbygningen af forældrerådene med klasserepræsentanter af forældre, med lærerindflydelse, med elevindflydelse, ment, det var det rigtige grundlag at bygge et sådant forslag op på. Specielt har man nu diskuteret spørgsmålet om elevernes indflydelse, og dér mener vi, at det ikke, som det er sagt her i debatten, er

tilstrækkeligt, at man taler nogle smukke ord om det og lader eleverne overvære nogle møder, men at man, hvis den opdragelse til demokrati og medindflydelse, som der tales så smukt om i folkeskoleloven, også skal bringes ud i praksis, faktisk fra skolens begyndelse også må inddrage eleverne i et stykke ansvarsfuldt arbejde med disse problemer, også for at de herigennem i det praktiske liv kan erfare, hvad det drejer sig om.

Men det er nok her, at vandene afgørende skilles. Hr. Poulsgaard drager meget vidtgående konsekvenser af det, vi har sagt, idet han siger, at det er vores erklærede mål med dette forslag at undergrave samfundet. Hvor er det, vi har erklæret i denne eller i andre situationer, at vi vil undergrave samfundet? Hvad vi har sagt – og det kan hr. Poulsgaard, hvis han bryder sig om det – læse i vores partiprogram, er, at vi demokratisk vil ændre og forandre dette samfund, og det er noget ganske andet. Det er jo det, hr. Poulsgaard og andre på den borgerlige fløj er bange for. Det er netop her, vandene skilles i spørgsmålet om faktisk fra barnsben af at give menneskene i vores samfund igennem praktiske erfaringer og naturligvis også igennem lærdom den nødvendige viden og indsigt til at kunne tage ansvar for deres egen skæbne og deres eget liv og udvikle demokratiet. Den diskussion tager vi gerne. Det er os, der i denne sag står for en udvidelse af demokratiet, og hr. Poulsgaard og andre, der forsøger at forhindre den.

Det er naturligvis rigtigt, som det er fremført, at der kan være ting og sager i dette forslag – det var især fru Ebba Strange, der var inde på det – som absolut kan diskuteres, og det gør vi også meget gerne. Det er klart – og jeg takker også for de blomster, vi har fået i den anledning – at det har været et stort og omfattende arbejde uden så forfærdelig mange tekniske hjælpemidler at lave dette forslag, men på en række områder kan det naturligvis diskuteres, om den sammensætning, vi har valgt i nævn, kommissioner osv., lige nøjagtig skal være den foreslåede.

Jeg er nu ikke så bekymret som fru Ebba Strange over, at skoleinspektøren også skal have stemmeret i nævnet. Om det skal være 3 eller 4 lærerrepræsentanter, finder vi ikke så afgørende. Vi har nemlig den opfattelse, som der også er givet udtryk for fra anden side, at man i det store og hele vil kunne tale

[Freddy Madsen]

og diskutere sig til rette i disse nævn, at det vil være meget sjældent, at der vil være brug for afstemninger. Derfor tror vi ikke, at det er så afgørende, om det er to, tre eller fire repræsentanter, der er for hver gruppe, blot man fastholder princippet om denne nogenlunde ligelige fordeling mellem de grupper, som vi primært mener det drejer sig om.

Det er også rigtigt, som det er fremhævet fra flere sider, at der er inkonsekvens i vores forslag om de problemer, der er med hensyn til elevernes indflydelse, hvor meget de skal have ret til osv. Vi har også igennem undervisningsudvalget fået et svar fra justitsministeriet om, hvordan det vurderer mulighederne for at pålægge eleverne ansvar og indflydelse på disse forskellige områder. Jeg synes, det afgørende her er, at justitsministeriet giver, synes jeg, meget vidtrækkende muligheder for, at eleverne kan opfylde deres medindflydelse. Der er kun ét område, der afgørende tages forbehold for – og det er også derfor, vi har taget forbehold i vores forslag – og det er spørgsmålet om stillingtagen til personers privatliv. Der mener vi også, at det kan være betænkeligt, når det drejer sig om det, der i realiteten kan blive tilfældet, selv om jeg tror, det vil blive de ældste elever, nemlig at pålægge 12-13-årige tavshedspligt i forbindelse med diskussioner om sådanne sager. Jeg ved, at elevernes organisation også er indstillet på, at der på disse områder nødvendigvis må være nogle indskrænkninger. Men jeg synes, at de skal være færrest mulige, og, som vi har nævnt i vores forslag, at retningslinjerne må udarbejdes sådan, at konkrete klager om disse problemer også kan fremføres af eleverne og behandles med deres medvirken.

Og så til slut et par ord om en række af de misforståelser, der hersker. Jeg vil gerne gentage, at det er ikke vores opfattelse, at det skal være sådan, som nogle siger i et forsøg på mistænkeliggørelse, at skolenævnene nu skal bestemme alting, og at vi ønsker den mest udprægede decentralisering. Vi mener, at der er nogle fælles retningslinjer, der skal fastsættes af dette ting eller af undervisningsministeriet, som vi delegerer disse ting til, retningslinjer, der kan sikre, at undervisningstilbuddet over hele landet er det samme. Der skal tilsikres eleverne, hvor de end bor i landet, den samme undervisning eller de samme normer for undervisningen. Vi er

også enige i, at det er de folkevalgte råd, nemlig kommunalbestyrelserne, der i fastlæggelsen af hovedretningslinjerne for kommunernes skolevæsen i spørgsmålet om økonomien bl. a. må være de ansvarlige.

Men det, der er det afgørende, er, at alt det, der derudover kan delegeres ud, lægges ud til skolenævnene ikke bare som tilsynsmyndighed, men som bestemmende myndighed. Det synes vi der er behov for, og det er denne udvidelse af kompetencen for skolenævnene, der er det bærende i vores forslag; det betyder også, at forældrene vil få en langt større indflydelse på skolens situation, end de har i dag. Jeg er enig i de bemærkninger, der er sagt om, at vi har denne skæve sociale fordeling i skolenævnene, men det hænger jo i høj grad sammen med, at der ikke på stedet udføres et stykke arbejde for at skabe aktivitet, for virkelig at inddrage forældrene i beslutningsprocessen.

Tove Jørgensen (DKP):

Den ordning, vi har i dag med skolenævn ved de forskellige skoler, er et stykke pseudodemokrati, som sjældent er set mere rendyrket. Det er sådan, at der reelt ikke er nogen indflydelse for nævnsmedlemmerne i skolenævnene. Det giver sig da også udtryk i, at der i samtlige skolenævn i alle landets kommuner er en meget stor afgang i nævnsperioden, folk føler simpelt hen ikke, at den tid, de bruger dér, er rimeligt anvendt.

Det, man nu fra flere ordføreres side har nævnt, er, at vi skal tillægge nævnenes tilsynsfunktion den afgørende rolle, og det har også tidligere været fremhævet, at forældrene gennem disse skolenævn virkelig har fået indflydelse på skolen. Det er jo ikke rigtigt. Jeg sidder selv som medlem af et skolenævn, så jeg ved godt, hvad jeg taler om.

Men der er også nogle modsætninger fremme i denne debat, når man taler om, at det er tilsynsfunktionen, der skal være det afgørende, for som det er i dag, er der på papiret tillagt nævnene besluttende myndighed, for det første vedrørende den enkelte skoles budget, for det andet vedrørendes skema og fagfordelingen og for det tredje vedrørende skolens ordensregler. Og derudover er der tale om en godkendelse af undervisningsmidlerne. Det er ikke tilsynsfunktioner, det er styringsfunktioner. Men når de ikke virker

[Tove Jørgensen]

i dag, skyldes det netop nævnenes sammen-sætning, og da er det selvfølgelig rigtigt, som VS fremhæver det, at der er tale om en skæv rekruttering, men det er der så mange andre steder også, det er der også her i folketinget. Det er nok så meget, fordi de grupper, der virkelig burde være repræsenteret i nævnene, ikke har mulighed for at øve indflydelse. Det er blevet sagt, at man ikke har ret mange afstemninger i skolenævnene. Nej, men det er da klart, for enhver ved jo, hvor man står, det er kendt på forhånd, og det er klart, at bare bevistheden om, at man har en stemme at sætte ind, betyder noget for, hvor meget man bliver hørt i en sammenhæng.

Den nye styrelseslov, som er foreslået fra ministerens side, ændrer ikke ved de forhold, der kan gøre, at nævnets funktion bliver styrende reelt og ikke kun på papiret.

Jeg kan nævne en helt konkret sag om skema og fagfordeling, der ikke er godkendt i år af et skolenævn i Albertslund. På trods af henvendelser inden sommerferien til kommunalbestyrelsen blev der intet foretaget, og den første indstilling om en ny fagfordeling forelå den dag i går. Så kan man komme og sige, at skolenævnet har indflydelse på skema og fagfordeling. Hvis det er sådan, at man bare kører videre og laver et nødschema og så kommer med et uacceptabelt forslag midt i året, så man skal ændre hele skolens gang langt inde i skoleåret, er der ikke tale om, at det reelt er skolenævnet, der har indflydelse på skema og fagfordeling. Jeg vil meget gerne høre ministerens kommentarer til, hvad man gør i sådanne tilfælde, og hvad et nævn kan stille op, hvis det ikke kan godkende skema og fagfordeling inden ferien og på den måde faktisk ikke har indflydelse på, hvad der sker i den retning.

Det har også her været nævnt, at papirløse ægteskaber burde have repræsentation. Her har kommunisterne foretrukket at afvente ægteskabskommissionens arbejde, for vi finder ikke, det er ret fornuftigt på nuværende tidspunkt at begynde at drage de papirløse ind. Vi savner en definition på, hvad et papirløst ægteskab er. Hvis vi nu hen ad vejen giver nogle rettigheder til de papirløse, så kommer man en skønne dag og siger: nu skal I også være skatteobjekt, altså med andre ord tvangsægteskabet. Er det det, vi skal have indført? Derfor er vi betænkelige ved i denne sammenhæng at drage de ting ind.

Jeg kunne også godt tænke mig at høre ministerens bemærkninger til f. eks. nævnenes ret til at henvende sig direkte til forældrene. Nævnene er valgt af forældrene, men de har ikke ret til at henvende sig direkte til forældrekrædsen, det skal gå igennem skolens ledelse.

Jeg kunne også godt tænke mig at stille et spørgsmål med hensyn til tavshedspligten. Selvfølgelig skal der være tavshedspligt i personsager, men hvorfor i alverden skal der være tavshedspligt i sager, der er under overvejelse, og som vedrører hele skolen og hele skolens forældrekræds? Det er ganske urimeligt, og der bør gives nogle klare afgrænsninger af, hvor tavshedspligten skal være gældende, og hvor det er unødvendigt, hvis man vil inddrage en større kreds af forældre og elever i skolens arbejde.

Poulsgaard (FP):

Fru Ebba Strange spurgte, om der var sket en holdningsændring i fremskridtspartiets skolepolitik. Nej, det er der ikke. Det er helt givet, at skolen er forældrenes. Det har vi forfægtet fra første færd. Men når jeg sagde, at jeg faktisk var enig med centrumdemokraterne, lå der deri, at det undervisningsskema, som centrumdemokraterne har sat op, synes vi er meget fornuftigt. Men det er også samfundets skole, da det er samfundet, der skal betale til skolen. Der er altså ikke sket nogen holdningsændring i partiet.

Så var VS' repræsentant, fru Litha Christensen, inde på skolenævnvalg, og jeg vil egentlig gerne følge de opfordringer op og sige til alle fremskridtsfolk ude over landet, at de skal være meget, meget aktive ved de skolenævnvalg, der kommer, så vi virkelig kan få folket ind og ikke nogle venstreorienterede, forvirrede mennesker, der faktisk ikke ved, hvad de vil. Det vil jeg meget gerne opfordre til.

Så var hr. Freddy Madsen blevet sur på mig. Det må jeg lære at leve med. Jeg er faktisk ked af, at jeg ikke kan finde et udklip, som jeg har klippet ud af Vestkysten for et års tid siden. Det var et ordensreglement fra en russisk skole. Der var der ikke elevdemokrati eller noget. Der var kæft, trit og retning, så det batter noget, og vi har jo set, at alle steder, hvor kommunisterne får indflydelse og magt, er der intet demokrati, ingen

[Poulsgaard]

tolerance og ingen åndsfrighed. Der er et ensrettet samfund, så det batter noget. Og når vi er nogle stykker, der er meget, meget bange for det, der foregår i skolen, så skyldes det den indoktrinering, som bevidst foregår, og hvor I er meget, meget dygtige. Vi har en masse at lære af det, for I er meget, meget dygtige. Børnene bliver indoktrineret imod flertallet af forældrenes ønske, sådan føler vi det, og det er det, som disse skolenævnsvalg, der kommer nu, gerne skulle forhindre, sådan at det virkelig bliver forældreindflydelsen på skolerne, der kommer i højsædet.

Ebba Strange (SF):

Det er egentlig fru Tove Jørgensens indlæg, der kalder mig herop, fordi fru Tove Jørgensen rører ved noget, der er vældig centralt for os alle sammen. Det er forældrenes oplevelse af, hvor meget indflydelse de faktisk har på deres børns skole. Fru Tove Jørgensen siger, at nævnene virker ikke, og fra venstresocialisternes side blev det påpeget, hvordan den sociale sammensætning i nævnene er i øjeblikket. Det er alt sammen problemer, der er meget store for os, og det skal stå helt klart, at også for socialistisk folkeparti er det vigtigt, at forældre og børn får større indflydelse på skolens hverdag.

Det er måske derfor, jeg undrer mig lidt over, at kommunisterne har valgt den model, de har, fordi med kommunisternes forslag får forældrene jo ikke større indflydelse i nævnet. Tværtimod deler man indflydelsen ud til børnene, lærerne og inspektøren. Det var derfor, jeg nævnede det, jeg gjorde i mit første indlæg, for sådan som jeg kender skolens hverdag – jeg er ikke medlem af noget skolenævn, det er fru Tove Jørgensen altså – er det lærerne, der har fagkundskaben. Det er dem, der tilbringer hele deres dag på skolen. Det er dem, der har det meget nære daglige kendskab til skolen. Forældre kommer der kun, når de har et ærinde der, og kan ikke følge med på samme måde, som lærerne kan.

Vi kender situationen her i landet, hvordan fagfolk på en eller anden måde meget let får en autoritet indbygget, i og med at de er fagfolk, og når man så tilmed er skoleleder, altså skoleinspektør, får man indbygget en endnu større autoritet. Jeg er altså bange for det nævn, der har 4 – 3 lærere og 1 skolein-

spektør – siddende i forhold til 3 forældre og 3 elever. Jeg er meget bange for, at de netop vil få endnu større magt over forældrene. Især hvis vi gerne vil have andre forældregrupper ind, så ved fru Tove Jørgensen også, at vi har hele problemet med: hvad er det for et sprog, der tales i lærerkredse, hvad er det for et sprog, der tales på skolerne, hvad er det for et sprog i forhold til det, almindelige arbejdende mennesker taler derhjemme? Derfor kan jeg ikke rigtig se, at vi styrker forældrenes stilling så meget ved det her. Vi styrker de ansattes, og det vil vi også gerne være med til. Vi siger ja til at give både elever og lærere stemmeret, fordi vi også har en idé om virksomhedsdemokrati, men vi mæner altså stadig væk, at det er forældrene, der må have de fleste pladser i skolenævnet, fordi det til syvende og sidst er dem, der er den svageste part, sådan som det ser ud i øjeblikket.

Freddy Madsen (DKP):

Må jeg først sige om det svar, jeg fik af hr. Poulsgaard, at jeg havde såmænd ikke ventet andet. Det er hans sædvanlige metode. Når han fremsætter en påstand og man så spørger, om han kan dokumentere den, hvad han naturligvis sjældent kan, så står han op og snakker om noget helt andet. Så er det pludselig ikke det, som vores parti vil indføre, men så er det nogle rygter, han har hørt om, hvordan det foregår i andre lande.

Nu er den fremstilling, han giver af, hvordan det foregår i disse lande, aldeles heller ikke rigtig, for der er både i skoler og på arbejdspladser en udpræget ret for de ansatte og for eleverne til at deltage i bestemmelsen om deres egen udvikling. Men det har naturligvis ikke hr. Poulsgaards interesse at studere det nøjere. Med hensyn til indoktrineringen får vi altså et nyt postulat skudt i skoen. Hvad er det for en indoktrinering, vi er så gode til? Vi havde for nogle år siden på grundlag af undervisningsdirektørens lidt letsindige udtalelser til et større dansk dagblad en omfattende debat her i tinget om, hvad det var for en indoktrinering, der foregik i skolen. Vi kunne ikke få det dokumenteret. Den daværende undervisningsminister måtte trække i land i lange baner og erklære, at hun havde fuld tillid til folkeskolens lærere. Vi havde under den sidste valgkamp en

[Freddy Madsen]

politiker, som også fremstod med nogle postulater, som også senere har vist sig at være ganske uden relevans til virkeligheden. Men alligevel bliver man ved med i stort som i småt at mistænkeliggøre folkeskolen og især dens lærere og forklare, at de indoktrinerer. Kan vi ikke få nogle beviser på bordet for, hvor den indoktrinering foregår, ud over den, som vi kan dokumentere findes i hovedparten af den danske skole, hvor man i overensstemmelse med samfundssystemets indretning bliver indoktrineret i den borgerlige tankegang og i den borgerlige moralopfattelse?

Så vil jeg sige til fru Ebba Strange, at det, der er det afgørende i vores forslag, er netop at skabe en ny model, som på en helt anden måde skal give nævnene besluttende myndighed, give dem indflydelse. Det er rigtigt, at de i øjeblikket udelukkende består af forældrerepræsentanter plus én fra kommunalbestyrelsen, men til gengæld er deres stilling højst usikker med hensyn til, hvad de kan afgøre, og det medfører efter min mening den uinteressethed, der vitterlig findes i forældrekredsen; dette gør, at forholdsvis få, ofte mere bevidste forældre deltager i nævnsvalgene og dermed har indflydelse på skolen. Det, det drejer sig om i første række, er igennem oprettelsen af disse forældreråd, som vi foreslår, at sikre, at de valgte forældrerepræsentanter både i klasserne og i skolenævne får virkelig indsigt, får virkelig indflydelse på tingene. Det er det afgørende for, at vi også mener, at forældrene med vort forslag, på trods af at de kommer til at sidde sammen med nogle andre grupper, i virkeligheden vil få en langt større indflydelse, end de har på nuværende tidspunkt.

Fru Ebba Strange vil godt have, at skoleinspektøren deltager i nævnets møder. Ja men tror hun så virkelig, hvis han må deltage i nævnets møder, at det så gør en væsentlig forskel, at han også har stemmeret? Jeg tror, at det praktiske liv, hvis man gennemførte vores forslag, ville komme til at vise, at det i virkeligheden ville blive sådan, at man talte sig til rette i langt de fleste situationer, og så er det jo ligegyldigt, når man har overværet møderne i den forbindelse, om man så har stemmeret.

Det afgørende er, at der er tillagt disse tre grupper den afgørende, besluttende myndig-

hed, og at de sådan set på det grundlag også må diskutere sig frem til tingene.

Så vil jeg godt sige vedrørende spørgsmålet om elevernes forhold, at der har lydt mange pæne røster om, at man faktisk godt vil tilgodese eleverne. Men må jeg ikke gøre opmærksom på, at bare på ét enkelt afgørende punkt, som ikke krævede ret meget, og som ikke kunne forrykke ret meget, nemlig spørgsmålet om at lovfæste elevrådene og give dem nogle muligheder for at arbejde, vil selv socialdemokratiet ikke være med, på trods af at man erkender, at undervisningsministeriet har mange eksempler på, at skolerne og skoleinspektørerne ude omkring modarbejder oprettelse af elevråd. På trods af at man erkender disse vanskeligheder, vil man selv i denne situation ikke være med til noget så beskedent som at sige til skolerne, at de skal have elevråd. Det var dog en ringe ting at gøre. Men det fortæller også noget om, hvem der vil varetage elevernes interesser, og hvem der ikke vil i denne situation.

Så vil jeg godt sige, at vi har fået opfattelsen af, at dette forslag ikke kan gennemføres, i hvert fald ikke i sin fulde ordlyd, i dette ting, og det havde vi heller ikke forventet, men vi tror alligevel, det er en nyttig ting, at det er lagt frem. Vi tror, at tiden arbejder for dette forslag, og at vi før eller siden vil komme i en situation, hvor man må erkende, at det faktisk er det, der er brug for, hvis skolen skal løse sin opgave.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om fritagelse for beregning af indkomstskat for pensionister [af Bollmann (CD) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 16. Fremsat 20/10 77).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning, der er fremsat af CD, går ud på, at regeringen skal opfordres til at gennemføre en lovgivning, hvorefter folkepensionister og andre, der udelukkende modtager offentlige pensioner, med virkning fra skatteåret 1979 fritages for beregning og indbetaling af indkomstskat af disse pensioner.

Dette forslag angår som bekendt en sag, som regeringen gennem flere år har arbejdet med at få løst som led i bestræbelserne for at få gennemført forbedringer for pensionisterne. Ser vi på folketingssamlingen 1974-75, fremsatte regeringen således et forslag om skattefrihed for sociale pensioner og visse andre ydelser, men forslaget blev ikke gennemført.

Derfor vil jeg godt sige, at det fortsat er regeringens opfattelse, at det er rigtigt at gennemføre en skattefrihed for de sociale pensioner. Det er imidlertid ikke rigtigt at se på dette spørgsmål isoleret i dag, hvor vi har forberedelser i gang både til en kommende pensionsreform og til en kommende skattereform. Det er den sammenhæng, det skal ses i, og det agter regeringen at gøre.

Karl Nielsen (S):

Tankerne bag beslutningsforslag nr. B 16 interesserer som sagt socialdemokratiet meget. Det understreges vel også ved, at vi to gange her i tinget har fremsat forslag herom.

Vi er helt enige med forslagsstillerne i, at man må finde en løsning, således at langt de fleste pensionister kan fritages for besværet med selvangivelse, forskudsskema, slutopgørelse m. v., ligesom vi gerne skulle ende med, at pensionssystemet bliver betydelig mere forståeligt for vores pensionister.

Jeg har godt set i bemærkningerne til beslutningsforslaget, at forslagsstillerne mener, det er her og nu, vi skal frem med forslaget,

men da vi forventer et forslag fra socialministeren her i folketingsåret 1977-78 om en gradvis gennemførelse af en pensionsreform, og da vi også står over for at skulle have en skattereform gennemført, mener vi, at vi bør afvente disse, før vi går ind i forhandlinger om disse ting.

Askjær Jørgensen (FP):

I henhold til pressen har man fra centrum-demokraternes nylig afholdte landsmøde hørt, at hr. Erhard Jakobsen ikke mener, det er en god idé at prøve på at vælte den socialdemokratiske regering. Under åbningsdebatten hørte vi, at hr. Erhard Jakobsen ikke mente, at man kunne gå ind for en politik, som ikke også blev støttet af venstre og de konservative. I relation hertil synes jeg, det er interessant at bemærke sig, at centrum-demokraterne har læst lidt i fremskridtspartiets program, før de skrev bemærkningerne her. Jeg læser højt fra bemærkningerne:

»Centrum-demokraterne finder det urimeligt, at personer, der kun har indtægt fra folkepension, invalidepension og lignende pensioner, skal modtage, henholdsvis aflevere, forskudsskema, selvangivelse, slutopgørelse m. v. og desuden i mange tilfælde betale ekstraskat.«

Ja, det er rigtigt. Det er urimeligt at have folkepensionisterne med inde i indkomstskattesystemet. Det er noget, vi har fortalt i en årrække, og det er jeg taknemlig for at centrum-demokraterne har lært.

Når man så ikke vil fortsætte og erkende, at det er alle lavindkomstgrupper, det er urimeligt at have inde i indkomstskattesystemet, er det, vi ikke kan være med. Og når man læser lidt længere nede i bemærkningerne, hvor der står:

»Det er ikke forslagsstillerens hensigt med dette forslag nødvendigvis at forøge pensionisternes disponible indkomst, hvorfor der eventuelt må foretages en regulering af selve pensionsbeløbene«, så beklager vi meget, at centrum-demokraterne ikke kan indse, at de pensioner, man giver almindelige pensionister, er urimeligt lave.

Vi skal gerne medvirke til at lære centrum-demokraterne lidt mere om, hvad det går ud på, hvis man skal køre et fornuftigt skattesystem.